

Нюднам мойлэтахэ нөриплүв

Тэм ол вәлөх юх тылэс 6-мэт қәтәли ай йыр қө числа 4-мэт қәтәл мөчө ма Венгрия қон мөхнө ропитлөм. Кимөт ол Будапешт вочнахө Лоренц Этвеш нәм тайтө университетнө ропитлөтө имихөннат сөркут мөхи ях ясәң чәвө өнөлтөдүв.

Тит доцент Чепреги Марта панө Гуган Каталин. Чәпсәң лүватө көлөт (глаголөт) илты көрмөлтөдүв. Йыс ясәң, арәх панө моньтө қәнтөх сохит ныпека қәнчлүв. Чопәңқа мәқи 1993 олнө аудиокассетаха қән-

рөт-пәрөт.

Вәлөх юх тылэс 14-мөтқәтәднө университет чопәң қотнө Рахәм мырөт йимәң қәтәл вәрәнты. Нюда өкмәм күтахө лөңөлтөхө қунтө 82 нәмсәң вәр илты ропитлөтө ими-ики. Төт олөң-

өктат. Иньтөксәхөлдтө лөксәмөт энциклопедический, лингвистический разделнө бәхтөтахө мосл. Ти вәр олөңнө д.ф.н. Е.К. Скрибник льодль. Елена Константиновнә ти проект илты шөшиптө ныңөт-қуйөт йөм көлат әрөх-лөдләл Даниәлла Рөллө, Вероника Бауэр, Ольга Чемидова, Жофи Ковач панө па йох. Мөң мөхөви проектнө нәмсәң ныңөты: Валентина Николаевна Соловар, Клавдия Васильевна Афанасьева, Наталья Борисовна Кошкарөва панө Надежда Васильевна Лукина. Қбәхә иньтөксәхөлд, тютөтыя Интернетнө тиминт <http://babel.gwi.uni-muenchen.de> нәмөп ныпек бәхтөтахө мустәл.

20-мөт числанө Словакия мөх қон воца Братислава нәмөп йөвтөм. Төт Я. Коменский нәм тайтө университетнө вөдөм. Венгерский ясәң кафедранө Богар Эдит мант қуньтәхлөх. Өс руть ясәң кафедранө – д.ф.н Любор Матейко. Айөм-китөм өнөлтөтө

Мюнхен. О. Чемидова, Ж. Ковач, В. Бауэр, эстон әви

чөм йыс дәңөлтөпөт ныпека пәнүв. «Пухәс Аңки арөх», «Касәм Ими арөх», «Ләңөлтөп олөң», «Мөнтө қөрас лөк», «Қон Икинө войөх нувлөд илты арөх», «Аснам тьөрәстөтахө йәңқилөм кө арөх» Курломкин Пётр Васильевичи қәнчат. П.В. Курломкин Әнәл Йәвөн Пев пухәднө (юрты Курломкины) ит вәлд. Тют үрөккө Сопочин Леонид Михайлович «Ими қолөх» илты муньтөм моньтөт ныпека пәнәт. Этьө мөта ләтнө Чепреги Марта, Төрөм Йәвөн пухлөт сохит йәңқилмәт мәрә, мантөмтөм йыс моньтө. Йыс көднат әрөхлөм тохит руть ясәң-көла кирөхлөтөхө төңкө рупак.

Йыс өт өкөттө қотнө Агнеш Кережи ропитлөд. Лүв мант қәнтөх сәқ-пәк илты иньтөксөх. Мүвө лөмөлтөп моқи йыс ях төйөт, мүв сохит ит қәнтөхөт лөмөк-сәхөлдөт. Лүв мантөм сот ол пәрхинам өктөм сөвөт памилөх. Лөн пөми сәвөнтөм йәрнәсөт. Лөх пөдөң қычи сувөми қәнчөхәт сивлат. Капор қөрас тайтө вәрәт. Лөх вөли көпөли вәрәт. Сиккөң қәнчө-сурөмәт юнтат. Тют үрөккө вөди кәтәлтө нюрөт, сәләхөт, үлөк нюрөт, өвөднөңөт панө па тә-

нө Салкаи Золтан вәрөм кина ләйөдтө. Лүв 2009-мөт олнө Урал Кәв мөхнө приуральский қәнтөх ях күтнө мойлөх. Чопәңқа кина мәрә Сязи Александр әвөс мөх ясәң чәвөнө нъявөм. Қөднө Питляр мөх рутьөт-қәнтөхөт вәлдөт. Мүвө вәр-мәч тайлөт. Эстония панө Финляндия мөхи өнөлтөтө панө өнөлтөхөлдтө ях рәхөм арөхләл ирхөт. Авит күтнө Рәэт Клеттенберг тюминт күли турнат ирөх. Эстонский панө финский архөт сиккөң арөх сәвө тайлөт. Тюминт пәңк пөрөқа, пөд пөрөқа, сөм пөрөқа қәнтө тюрсөмөң нях архөлит.

Будапешта ропитлөтахө йөвөтмәм сыси әй ләпөт мөнөм пырнө, ма Германия қон мөх Мюнхен вочнам пәнөмтөм. Төвө мөчө түвтөң әвөд қут чос мәрө мөңл. Людвиг-Максимиллиан нәмөп университетнө шаят еньтөлтөйөм. Төт ропитлөтө ях «Бабель» нәмөп проект илты грант вейөт. Мюнхен (Германия), Вена (Австрия), Сегед (Венгрия), Хельсинки (Финляндия) университетәт ясәң чәвө өнөлтөтө шөшцинө әй күта вөвдәл пәнөлат. Әрөхлөм проекта арпө кит лөңөттө ныпекөт

Пунси. Ж. Ковач

әвит-похөт кича рәхөм мөхөм илты нъявөм.

28-31 қәтлөтнө Финляндия мөх қон вочнө Чепреги Марта панө ма мойлөмөн. «Кастрен обществәха» йәңқилтө вәр-мәч төймөн. Төт өвнө Ильдикө Ләхтинен, як ими Мария Лаппалайнен, образования министрствәнө ропитлөтө кө Тармо Хаккарайнен минат қуньтәхлөт. Лөх «Кастрен обществә» вәх-сәмнат финно-угр мыр йох ныпекөт кем әсөлтөхө пыхөртөдөт. Лөх

Хельсинки. Т. Хаккарайнен, М. Чепреги, М. Лаппалайнен

төпө мата юридический лицахөтнат ропитлөдөт. Вәхсәм лөңөтмин-сәмөлтөмин тайли. Өшхө-пошхө өнтө төқсалтөди, вилә. Төхөнам мөш мөта ясәң чәвөхи рәхөм (қәнтөх, вухәль, йәрхан, сөран, әнтөқа пөпа) ясәң кирөхтөтахө проза, поэзия илты перевод ныпекөт киттахө мустәл. Пыр қәтәднө Сачико Соса панө Мәрья Сало мантөмнат сөркут мөхи ях ясәң чәвө илты ропитлөккөн.

Па мөхөты-суңқөты каримтөмам пырнө, Жофи Ковачнат өс ХМАО-Югра Йәвөн өс воч район Пунси вөнт пухәднам пәнөмтөмөн. Каюков Анатолий Алексан-

сомова Любовь Антоновна ләпаси лөмөлтөп туққән. Сиккөң қөраң өт нөк нөсипмин, ар қөр вөймөн. Руть сохит нъявөмтө 4 олөп ай әвөди Анжелика қәнтөх сохит өньлөң көл ястөх: тәпаснө, йәқәнәм, сәқ, ныыр. Йәңқилмәмөн, тиминт йөм вәр вәрмөн.

Йыс арөх моньтө мантөкөмтөтө аләң нәмөснө таймин, қытөмпырат Ухөт пухәднам мөнмөн. П.С. Бахлыков нәм тайтө йыс өт өкөттө қотнө өкмөм экспонатөт нөк вопиюв. Нина Теклеевна Быхлыкова, Галина Егоровна Когончина ястөм ясөтө Жофинө ныпека пәнәт.

Көлупнө «Питяр юх» (өвнө Ольга Ивановна Харлова), «Сүкәли» (Екатерина) панө «Йәвөн ях» (Николай Матвеевич Нюгломкин) коллектива йәңқилтө яхнат нюл вуюв.

Өшкөләнө неврем қәнтөх ясәңә өнөлтөтө нө Нюгломкина Полина Ивановна миннө иньтөк-си. Лүв вөртө нөйнат, нъявөс көплөң киңлинтахнат, сурмаң ныырнат – әлөмөта вөнт луңқ ныңөли. Өшкөла невремөтнат вичө пө окружной конкурсөт илты шөшипөд.

Иттөн қуньәд китөма, мин қолтахө Мария Ивановна Кретинина өнөд қота мөнмөн. Қәхди нәнө минат қулөң панө канөккөң пирөкат, тәртөм нянят липөт.

Төнө ти рәхөм финно-угр мыр ях нюднам мойлөтахө йәңқилдүв, нюднам нөриплүв, нюд бәхлөдүв, нюд вулүв. Панө рәхөм, па мөх ясәң чәвө, культура өнөлтөдүв.

Людмила КАЮКОВА

Адресәв: 628011, Ханты-Мансийск, Комсомольской улица, хот 31
Телефондүв: редактор факс 8(3467) 33-36-82;
редактор ләңқар не 33-24-02;
корреспондентат 33-36-07;
факс 8(3467) 33-36-82; 33-17-52;
E-mail: luima@ugracom.ru

Газетаев постум непек тайд Е-0214
Учредитель — Ханты-Мансийской автономной округ-Югра Правительство.
Издатель — Ханты-Мансийской автономной округ-Югра общественных связей Департамент.
Комсомольской улица, хот 31

Газетаев редакция хотөвн версөв па печатәйтты есалсөв 02.12.2010 олн, 16.00 шөсн
Индекс 54393
Тираж 730
Заказ 5065

Газетаев есалты тәхи (типография)
адрес: 628012,
Ханты-Мансийск,
Мира улица, хот 46

Ух редактор
Раиса РЕШЕТНИКОВА
Ух редактор ләңқар не Надежда ВАХ
Ответственной секретарь
Надежда НОВЫЮХОВА